

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
60/2023	Formannskapet	19.09.2023
47/2023	Kommunestyret	27.09.2023

Saksbehandler: Kristin Sandaa
Hjemmel:

Plan for videre arbeid med demensvennlig samfunn

Saksopplysninger

Rødøy kommunestyret har i sak 12/2023 fattet følgende vedtak:

- 1. administrasjonen går videre med demensvennlig samfunn med tanke på å gjennomføre dette i egen kommune*
- 2. Saken følges opp videre av råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse*
- 3. Dersom prosjektet utløser økonomiske konsekvenser for kommunen, vil det på nytt løftes opp til kommunestyret for behandling”*

Demensvennlig samfunn handler om å kurse ansatte i servicenæringen i hvordan møte personer med demens på en god måte. Det er en stadig økende andel personer med demens i Norge og svært mange av disse bor fortsatt hjemme. De skal mestre vanlige hverdagslige oppgaver og aktiviteter som alle oss andre, men med kognitiv svikt blir dette mye vanskeligere.

Målet med denne kampanjen for et mer demensvennlig samfunn er at mennesker med demens skal møte forståelse, respekt og støtte fra de gruppene i befolkningen som de trenger hjelp fra. Det vil gjøre det mulig for dem å utføre vanlige hverdagsaktiviteter, som for eksempel: Handle, bruke offentlig transport, kommunisere med offentlige myndigheter, delta i foreningsliv, være i fysisk aktivitet og bruke kulturaktiviteter som for eksempel bibliotek, kino og konserter.

Nasjonalforeningen for folkehelsen ønsker at personell i offentlig og privat servicenæring, som for eksempel bibliotekarer, butikkmedarbeidere, kioskmedarbeidere, servitører, bussjåfører og medarbeidere på kommunens servicetorg, skal få opplæring i hvordan de best mulig kan møte mennesker med demens.

Demensplan 2025 er den tredje nasjonale demensplanen og er regjeringens femårsplan (2021–2025) for å forbedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Det overordnede målet er å bidra til et mer demensvennlig samfunn. Et demensvennlig samfunn er et bedre samfunn for alle, et samfunn som bidrar til inkludering, likeverd og forståelse. Et av de sentrale tiltak i planen er: gjennomføre en informasjonskampanje som skal bidra til økt bevissthet om demens i samfunnet generelt og blant helsepersonell spesielt.

Arbeidsgruppen skal bestå av noen faste representanter, og eventuelt noen man inviterer inn til forskjellige ganger. For eksempel kan det være lurt å invitere inn noen fra handelsstanden, transportnæringen eller andre som yter service i lokalmiljøet uten at de må være del av arbeidsgruppen hele tiden. På denne måten blir de en del av kampanjen og det blir lettere å få til et samarbeid om undervisning for deres arbeidstakere.

Grunnen til at det skal være en fast arbeidsgruppe er at det vil sikre at det blir framdrift i arbeidet – at det er noen som har ansvar for oppfølging. Arbeidsgruppen skal sammen komme fram til hvilke yrkesgrupper som kan ha nytte av en opplæring om demens. Det kan være de som jobber på lokale kafeer, frisører, taxi-sjåførere, matbutikker, kommunens servicetorg, kirkemedarbeidere, treningsentre, bussjåførere o.l.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har ferdig utarbeidet undervisningsmaterieell. Det består av en Power point- presentasjon, filmer og brosjyrer. Undervisningen tar for seg hvordan man gir god service til personer med demens. Alle som deltar på kurs får en liten brosjyre (folder) med rådene som de kan ta med seg. Nasjonalforeningen lager logo til alle kommuner som deltar i Demensvennlig samfunn-kampanjen. De som deltar på kurs får denne logoen sammen med Rødøy kommunens logo som et klistremerke som de kan ha opp i butikkvinduet, eller ved kassa, om de ønsker det. Dette signaliserer at de er med og bidrar.

Rødøy kommune og øvrige aktører finner egnet lokale til å ha undervisning. På mange steder kan det godt være pauserommet til en bedrift, eller et annet møtelokale som Rødøy kommune disponerer. Arbeidsgruppen finner også de som kan holde kursene. I noen kommuner har det vært demensteamet, mens andre steder har det vært en annen med helsefaglig bakgrunn eller pårørende. Det bør være noen som kan en del om demens.

Plan og arbeid med prosjektet i Rødøy kommune:

- 15. Mai signerte kommunen samarbeidsavtalen med Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Arbeidsgruppe ble satt, og består av Yvonne Engen (sykepleier med videreutdanning i geriatri, jobber i seniorhelse) Veronica Våtvik (sykepleier med videreutdanning i demensomsorg), Elin Monsen (medlem av demensteamet Rødøy kommune), Siv Tove Hansen (sykepleier og leder i råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsnivå).
- Medlem av Nasjonalforeningen for folkehelsen har deltatt på et møte for råd og veiledning. Arbeidsgruppen ønsker også å invitere pårørende inn i det videre arbeidet
- Arbeidsgruppen har hatt 3 møter og har laget en plan for gjennomføring av prosjektet i Rødøy kommune som innebærer 5 kurs høsten 2023
- Det er planlagt å holde kurs i kretsene Rødøya, Øresvik, Jektvik, Tjongsfjorden
- Et kurs ønskes holdt om bord på MF Vågan mens den ligger ved kai på Nordnesøy. På denne måten kan vi nå ut mange i Rødøy, også pårørende og publikum som er interessert i demens. Deretter 2 kurs pr år hvor en veksler mellom ulike kretser
- Det er planlagt å kontakte lag og foreninger slik at de kan hjelpe med lokaliteter og eventuell servering i de ulike kretsene.

Det er planlagt å sende informasjon med invitasjon til kurs til bedrifter, grendelag, politikere, og lag og foreninger. Kartlegging av aktuelle kandidater pågår.

Det er tatt høyde for at arbeidsgruppen holder kursene selv, da alle har relevant utdanning og erfaring. Arbeidsgruppen ønsker at minimum to holder kursene sammen, gjennomføring av kurs er beregnet til ca 2 –2,5 time. Det vil være behov for tid og ressurser til forberedelser før kurs, samt reisetid. Arbeidsgruppen vil be om å låne lokaliteter fra kommunen vederlagsfritt.

Vurderinger

Slik det nå vurderes er arbeidet med demensvennlig samfunn i Rødøy kommune nå kommet til det punktet hvor saken må løftes til kommunestyret for ny behandling jfr 3 i tidligere vedtak. For å komme videre i arbeidet må det avklares hvordan prosjektet skal finansieres.

Prosjektet synes å ha lite kostnad for kommunen i forhold til gevinst. Det er et godt lavterskel arrangement og en sosial arena med et viktig tema.

Det er av arbeidsgruppen vurdert til å være et godt tiltak for å bedre forhold for de som lever med demens i kommunen, noe som kan gjøre det lettere for personer med demens å være en del av lokalsamfunnet og bo hjemme lenger.

Rødøy kommune får være del av de gode eksemplene som spres videre i media og foredrag, noe som vil gi bedre tjenester og god ombyggedømming.

Arbeidsgruppen har forsøkt å planlegge kostnader til et minimumsnivå, samtidig som de ønsker å nå ut til flest mulig. Det er estimert 10 arbeidstimer pr kurs inkludert to kursholdere per kurs. Med en gjennomsnittlig sykepleierlønn per time på kr 250,- vil dette bli en estimert kostnad på kroner 2500,- per kurs. Det er da ikke iberegnet eventuelle utgifter til overtid dersom dette eventuelt blir utløst av å benytte sykepleiere som allerede jobber 100% stilling i Rødøy kommune.

I tillegg til dette vil utgifter til reise også fremkomme. Kostnaden til dette vil være avhengig av hvor kursene avholdes, men en estimert pott på kroner 4000,- i reiseutgifter for fem planlagte kurs denne høsten er beregnet.

Beregnet prisestimat blir derfor følgende

- 12500,- Avlønning av kurstid, reisetid og forberedelsestid
- 4000,- reiseutgifter
- 10000,- til eventuelle merkostnader knyttet til overtid eller annet innleie av personale

Konklusjon og anbefaling

Det anbefales at kommunen bevilger kroner 26500,- til gjennomføring av prosjektet demensvennlig samfunn. Bakgrunnen for anbefalingen er det økende trykket av demens i befolkningen og behovet for kompetanseutvikling. Eldre er en økende befolkningsgruppe i Rødøy kommune og det vil være særlig viktig for Rødøy kommune fremover å se på hvordan det best kan legges til rette for denne gruppen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunestyret i Rødøy kommune bevilger kroner 26 500,- til gjennomføring av fem kurskvelder om demensvennlig samfunn jamfør tidligere vedtak og avtale med nasjonalforeningen for folkehelse
2. Pengene tas fra disposisjonsfondet

Rødøy kommune, 08.09.2023

Harald Einar Erichsen
Kommunedirektør

Kristin Sandaa
Kommunalsjef helse og omsorg

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Bærekraftsmål

 <p>1 UTRYDDE FATTIGDOM</p>	<p>Fattigdom handler om mangel på trygghet, forutsigbarhet, valgmuligheter og innflytelse. For å bekjempe fattigdom må den økonomiske veksten være inkluderende og fordeles jevner blant land og befolkning. Den må skape bærekraftige jobber, og gi like muligheter til alle.</p>
 <p>2 UTRYDDE SULT</p>	<p>Sult og feilernærning er den største helsetrusselen på verdensbasis. Matsikkerhet er å ha tilgang til nok mat, trygg mat og næringsrik mat, for å kunne leve et aktivt og sunt liv. Matsikkerhet handler både om hvor mye mat som er tilgjengelig i et samfunn og i hvilken grad mennesker har tilgang til den.</p>
 <p>3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET</p>	<p>Gjennom forebygging, behandling og å fremme mental helse og livskvalitet, skal arbeides med å redusere antall mennesker som dør for tidlig med en tredjedel innen 2030 (ikke smittsomme sykdommer og trafikkuhell), samt forebygge psykiske lidelser som angst, depresjon og selvmord.</p>
 <p>4 GOD UTDANNING</p>	<p>En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. For å nå bærekraftsmålene trenger vi en skole som viser hvordan verdens utfordringer henger sammen. Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema skal legge til rette for å forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, samt hvordan de kan håndteres.</p>
 <p>9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR</p>	<p>Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Infrastruktur er en forutsetning for økning i vekst og produktivitet, og for forbedringer i utdannings- og helsetilbud. Teknologi og innovasjon anses som drivere til å løse miljømessige utfordringer.</p>
 <p>10 MINDRE ULIKHET</p>	<p>For å kunne skape en bærekraftig utvikling må vi redusere ulikheter mellom land, og innad i land. En rettferdig fordeling av et lands ressurser er nødvendig for å redusere fattigdom og skape stabile samfunn. Samtidig øker forskjellene mellom dagens befolkning både gjennom ulikhet i inntekt og formue, og i tilgang til skole, helsehjelp og muligheter.</p>
 <p>16 FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNGERENDE INSTITUSJONER</p>	<p>Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for vold, stanse overgrep og utnyttning, samt fremme rettsstaten. Utvikle velfungerende, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer som gir lydhøre, inkluderende, med-bestemmende og representative beslutningsprosesser. Målet skal også fremme og håndheve ikke-diskriminerende lover og politikk for bærekraftig utvikling.</p>
 <p>17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE</p>	<p>For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Å gjøre tilgjengelig informasjon og kommunikasjon til innbyggerne i et land er også et viktig punkt på dette målet.</p>

Utskrift av møteprotokoll

for Rødøy formannskap i møte onsdag den 19. september 2023 ved Rødøy rådhus
Av 5 medlemmer var 5 til stede (medregnet møtende varamedlemmer).

60/2023 Plan for videre arbeid med demensvennlig samfunn

Formannskapets behandling i møte den 19.09.2023:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunestyret i Rødøy kommune bevilger kroner 26 500,- til gjennomføring av fem kurskvelder om demensvennlig samfunn jamfør tidligere vedtak og avtale med nasjonalforeningen for folkehelse
2. Pengene tas fra disposisjonsfondet

Vedtak:

Som innstillingen. Enstemmig.

Rett utskrift

Rødøy kommune, formannskapskontoret 20.09.23

June Seljevoll Brandth, konsulent